

המצוות שמקיימים בשעת מלחמה בכוונה 'כאשר ציוה ה' (חלק ב)

תוכן עניינים

1. לא לדבר לשון הרע
1. אונאת דברים
2. "ובחרת בחיים"
2. חי למען המצווה
2. לזעוק אל ה'!
3. נשאר ממוקד תחת התקפה
4. הרחקה מן השקר
4. מניעת מדברים שבקדושה במקומות האסורים

לא לדבר לשון הרע

כאשר עוזב קבוצת אנשים המדברים רכילות וכדומה, לפני ביצוע כל אחד מאלו, צריך לחשוב: 'הריני מכוון לקיים מצוות לא תעשה שלא לדבר לשון הרע כאשר ציוה ה'.'
בכוונתי לקיים את המצווה השלילית שלא לדבר לשון הרע, כפי שציווה ה'.

אונאת דברים

דהיינו; מילים פוגעות, אסור להעליב, להקניט, ללעוג או להעליב יהודי אחר. זה כדי שלא יכאיב האחד לשני. כנאמר: "ולא תוננו איש את עמיתו" (ויקרא כה, יז) כאשר אדם נמנע מלומר מילים פוגעות, מקיים מצוה זו.

ספר חרדים (כד, כה) כותב שזהו האיסור של המדבר בחומרה (כי בכך מצעררו) עם אדם אחר. צריך לזכור: 'הריני מכוון לקיים מצוות לא תעשה "ולא תוננו איש את עמיתו" כאשר ציוה ה'.'
כי אני מתכוון לקיים את המצווה שלא לדבר מילים פוגעות, כפי שציווה ה'.

המצוות שמקיימים בשעת מלחמה בכוונה 'כאשר ציוה ה' (חלק ב)

"וּבְחֶרֶף בְּחַיִּים"

בכל פעם שאדם מתגבר על פיתוי לחטוא ולא עובר על רצון ה', לדוגמא; לא מדבר לשון הרע, נמנע מהתבוננות במראות אסורים או עשיה מדבר שעשוי להיות אסור – הם גם מקיימים את מצוות התורה של: "וּבְחֶרֶף בְּחַיִּים" (דברים ל, יט) שציונו השי"ת לבחור בחיים! דוגמא לבחור אפילו לבחור טוב לקום בשביל להתפלל שחרית, במנין, ובהנץ החמה וכדומה, כלולה במצווה זו.

מצווה זו כוללת גם את עצם הרצון להיות כדי לשרת את השי"ת. (זה עשוי להיות רלוונטי במיוחד למי שהוא רציני! (ראה 'מפנקסו של עבד המלך' על הצדיק הרב שמואל הומינר זצ"ל עמוד כה').

כשמקיימים מצווה זו יש לזכור לומר או לחשוב: 'הריני מכוון לקיים מצות "וּבְחֶרֶף בְּחַיִּים" כאשר ציוה ה'.

יש בראשי לקיים את מצוות עשה "וּבְחֶרֶף בְּחַיִּים" כפי שציווה ה'.

חי למען המצווה

כאשר אובחן הגאון הרב שמואל ברנבוים זצ"ל עם מחלה, הוא חקר כל דרך אפשרית לטיפול – למרות שנאמר לו: 'שסיכויי ההישרדות שלו קלושים!'. ר' שמואל ראה במעשיו הגשמת: "וְחַי בְּהֶם" (ויקרא יח, ה).

המצווה: 'להשאר בחיים!' וכאשר הגיעה לעשיית מצווה, שום דבר לא יעמוד בדרכו! מסיבה זו, שמע ר' שמואל את הוראות הרופא בקפדנות, בכל עת.

פעם אחת שמע בנו של ר' שמואל, ר' אשר, את אביו אומר לפני נטילת התרופות שלו: "'לשם מצוות: "וְחַי בְּהֶם"'.
לזעוק אל ה'!

לזעוק אל ה'!

מצוה על האדם לזעוק ולהתפלל להשי"ת בזמן של צרה ומצוקה, כאשר זועקים על ה' בזמנים אלו מקיים מצווה זו, לפני שמתחילים, צריך לחשוב: 'הריני מכוון לקיים מצוה לזעוק אל ה' כאשר ציוה ה'', יש בראשי לקיים את מצוות הזעקה לה', כפי שציווה ה'.

המצוות שמקיימים בשעת מלחמה בכוונה 'כאשר ציוה ה' (חלק ב)

נשאר ממוקד תחת התקפה

פעם, כשארץ ישראל היתה מותקפת, עם ערבים שיורים מאות רקטות ביום לתוך הארץ, צפירות קבועות נשמע בכל חלקים רבים של הארץ. באותה תקופה, הרב יצחק זילברשטיין שליט"א שלח הנחיות לתושבים אשר חיים באותם אזורים. הרב זילברשטיין יעץ להם להשתמש באזעקות – כהזדמנויות לקיים מצוות רבות:

- עלינו להזכיר לעצמנו שאין דבר מלבד ה': "אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה) כי לכל רקטה יש את הכתובת שלה. אנחנו חייבים לשים את שלנו ולסמוך על ה' כי הכל בשליטתו ושום דבר לא יקרה אם הוא לא ירצה בכך. ורבינו יונה זיע"א כותב: 'שעת מצוקה – היא הזדמנות לבטוח בה' ולזכור: שרק הוא יכול להציל אותנו מתי שהוא רוצה.

- אנחנו צריכים להתחמק כשאנחנו שומעים את הצפירה, פעולה זו ממלאת את המצווה מן התורה להתפלל אל השי"ת כדי שיצילנו מהערות המתרחשות.

- הרמב"ם מלמד: שכאשר אדם חווה קושי, עליו לחשוב על חזרה בתשובה. לכן, מתי כששומעים את הסירנות, אזעקות וכדו', צריך לחשוב על דרכים לחזור בתשובה מהמעשים. חובה זו גדולה אף יותר כאשר כל קהילה חווה ערות.

- ואז מתאים לומר את הפסוק: "וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ כִּי אִמֶּת עָשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעָנוּ" (נחמיה ט, לג) דהיינו; שמצדיקים עלינו את הדין שזה בדיוק בכל מה שקורה לנו, כי ה' פעלת נכון, וזה אנחנו שחטאנו. (אומר זאת גם סגולה לבטלה גזירות קשות!)

- כשאדם שומע שנפלה רקטה ואף אחד לא ניזק, אז יש מצוה מן התורה לחשוב על זה ולהלל את השי"ת. אנו מוצאים שכלל ישראל שר שירה לה' לאחר שהוציא אותנו מעבדות לחירות; בטח ובוודאי כאשר הצילנו או את עם ישראל חברנו ממוות, אנחנו בהחלט חייבים לשיר ולהלל להשם! (חתם סופר שו"ת אורח חיים סימן רח') וזוהי מצווה מוחלטת מדאורייתא.

- זו גם הזדמנות לפתוח את הבתים / המקלטים שלך אל היהודים שברחוב הרחוקים ממגוריהם. ואם אתה יכול, אתה צריך להזמין משפחות שמתגררות יותר במקומות מסוכנים לשהות אתך עד שהסכנה תעלם.

ובכך מתגשמת המצוה של: "לֹא תַעֲמִד עַל דַּם רֵעֶךָ" (ויקרא יט, טז) – לא תעמוד מנגד בזמן שדם חברך נשפך, וכן מצוות הכנסת אורחים.

המצוות שמקיימים בשעת מלחמה בכוונה 'כאשר ציוה ה'" (חלק ב)

הרחקה מן השקר

הפסוק אומר: "מְדַבֵּר שֶׁקֶר תִּרְחֹק" (שמות כג, ז) — הרחיק את עצמך משקר.

כאשר האדם מקפיד לומר רק את האמת (ראה הרצאה 'מהי אמת'...), הוא מקיים את מצוות התורה: "מְדַבֵּר שֶׁקֶר תִּרְחֹק" שציונו השי"ת להתרחק מהשקר.

ספר חרדים (יב, כג) כותב: שמצווה חיובית לדבר את האמת גם בעניינים ארציים, וגם כשלא מרוויחים כלכלית על ידי שֶׁקֶר.

חז"ל (סנהדרין לב.) אומרים שאדם שמשקר ח"ו דומה לאחד שעובד אלילים!

דוגמאות למצווה זו עשויות לכלול: ילד הנמנע מאמירת שקר להורה או למורה כדי לצאת מצרות; לא לשקר לרופא השינים כשהוא שואל: 'האם אתה מצחצח עם חוט דנטלי?'; ולא משקר כדי להיכנס לתוכנית ממשלתית ולהרויח, או בעת הגשת מיסים.

המחבר הזה (של הספר 'כאשר ציוה ה"') מכיר יהודי שתמיד מקפיד לנעול את דלתות מכוניתו כדי שאם ח"ו מכוניתו תגנב, הוא לא יתפתה לשקר לחברת הביטוח ולטעון: 'שדלתותיו היו נעולות'!

לפני שעושים מצווה זו, יש לזכור את הכוונה: 'הריני מכון לקיים מצות "מְדַבֵּר שֶׁקֶר תִּרְחֹק" כאשר ציוה ה"'.
יש לי בראש לקיים בעצמי את מצוות התרחקות מן השקר, כפי שציווה ה'.

מניעת מדברים שבקדושה במקומות האסורים

הימנעות מאמירת דברי קודש במקומות האסורים, כאשר אדם עובר באזור מסריח שבו אסור להתפלל או ללמוד תורה (בין בעל פה ובין בנפשו), וכשמקפידים לנהוג בהלכה זו, מקיים את מצוות: "וְהָיָה מִחֲנִיף קְדוֹשׁ" (דברים כג, טו).

לפני הכניסה לשטח, יש לחשוב: 'הריני מכון לקיים מצות "וְהָיָה מִחֲנִיף קְדוֹשׁ" כאשר ציוה ה"'.
יש לי בראש לקיים את מצוות "וְהָיָה מִחֲנִיף קְדוֹשׁ" כפי שציווה ה'.